

Ki mit tud József Attiláról?

VETÉLKEDŐ 7-8. OSZTÁLYOSOK SZÁMÁRA

József Attila halálának 60. évfordulóján bizonyára szívesen készülnek az iskolák műsorral vagy vetélkedővel. A „Mert velem a hűség van jelen” c. anyag ehhez a munkához kíván segítséget nyújtani.

A feladatok előkészítéséhez természetesen előre át kell tanulmányozni a kérdéseket és megoldásokat, hiszen ezekből adódik az előkészítő munka. Lemezjátszó, magnó, élő előadás, számítógép, diavetítő, írásvetítő egyaránt igénybe vehető.

„MERT ÉNVELEM A HŰSÉG VAN JELEN”

I. A verseny az üdvözlés után sorsolással kezdődik. A csapatok számot húznak, és elhelyezkednek a számoknak megfelelő asztaloknál.

II. 1. Bevezetésül egy verset hallunk.

Milyen életrajzi adatot közöl a vers?

Milyen nem családi ünnepre utal?

Napjainkban milyen ünnep van a vers címében jelölt napon?

Megoldás:

József Attila: Április 11.

A költő 1905. április 11-én született.

Az Osztrák-Magyar Monarchia magyaroknak szóló törvény szentesítésének korabeli ünnepe.

A költészet napja.

2. Hány magyar költőről tudtok, akihez vagy akiről József Attila verset írt?

Minden helyesen írt név 1-1 pontot ér, a vers pontos címéért szintén 1-1 pont jár.

Megoldás:

Illyés Gyulának, Juhász Gyulához, -nak, -ról való nótá, Ady emlékezete, Petőfi tüze, Magad emésztő (Babits Mihály).

3. Az asztalra tárgyakat helyeztünk. Minden csapat 1 tárgyat választhat ki, amelyet össze tud kapcsolni a költő valamely pénzkereső tevékenységével.

A kiválasztásért és indoklásért 2 pontot kaptok.

Megoldás:

1. papírfogó	(Pesten csinálja és árulja),
2. bevásárló kosár	(Pesten a Vásárcsarnokból hordja),
3. bélyeg	(Pest, kereskedik vele),
4. felmosó vödör	(hajót sikál a Dunán),
5. könyv	(ügynök, de csak Tolsztojt, Balzacot, Dosztojevszkijt ad el),

6. cukrozott gyümölcs	(Párizsban árulja),
7. víz	(árulja a Virág moziban),
8. toll	(írásaival, a Szép Szó szerkesztésével stb.),
9. fahasáb, szén	(a Ferencvárosi pályaudvaron lopja),
10. partvis	(takarít Bécsben),
11. pohár, tányér	(mosogatóinas Párizsban),
12. kukorica	(csősz Kiszomborban),
13. újság	(újságot árul Pesten, Bécsben),
14. kenyér	(kávéházi kenyeresfiú).

4. Ki írta József Attilához, illetve József Attiláról?

„József Attila, hidd el, hogy nagyon szeretlek, ezt még / anyámtól örököltem, áldott jó asszony volt, ...”

„Vidám és jó volt s tán konok, / ha bántották vélt igazában. / Szeretett enni s egyben-másban / Istenhez hasonlított.”

Megoldás:

Mindkettőt József Attila írta.

5. A csapatok borítékot kapnak. A bennük található cédulákon neveket olvashattok.

Egy mondattal fogalmazzatok meg, milyen szerepet játszottak József Attila életében.

1. boríték:

Megoldás:

Németh Andor:	Bécsben megismert legjobb barátja.
Babits Mihály:	A Nyugat szerkesztője, ellentétbe kerülnek egymással.
Kozmutza Flóra:	Pszichológusnő, Illyés Gyula menyasszonya. A költő utolsó szerelme.
Párizs:	Beiratkozik a Sorbonne-ra, nélkülözésben él.

2. boríték:

Juhász Gyula:	Atyai jóbarátja Makón.
Illyés Gyula:	Barátja, de kapcsolatuk változó.
Vágó Márta:	Vágó József lánya, a költő szerelme, házassági terveket szőnek.
Bécs:	Egyetemre jár, közben takarít, újságot árul, tanít.

3. boríték:

Galamb Ödön:	Makói latintanára, pártfogója.
Makai Ödön:	Jolán, majd Etus férje, József Attila gyámja.
Gebe Márta:	Gebe Mihály lánya, a költő szerelme Makón.
Makó:	Középiskoláinak színhelye, itt jelenik meg első verseskötete.

4. boríték:

Hatvany Lajos:	József Attila segítője Bécsben.
Arany János:	Költő példaképe.
Gyömrői Edit:	Pszichológus, aki kezeli a költőt, József Attila beleszeret.
Szeged	Magyar-francia-filozófia szakos egyetemi hallgató.

5. boríték:

Déry Tibor:	Párizsi nélkülözéseinek szemtanúja, József Attila barátja
Horger Antal:	Nyelvész professzor a szegedi egyetemen, ő távolítja el József Attilát az egyetemről.
Szántó Judit:	Esernyőgyári munkásnő, József Attila élettársa.
Szabadszállás:	Nagybátyja, Pöcze Imre és családja lakhelye. Gyakran járt itt a költő.

6. boríték:

Espersit János:	Ügyvéd Makón, az ő környezetében találkozik Juhász Gyulával.
József Jolán:	Nővére, aki sokat segítette, könyvet is írt magukról.
Pöcze Imre:	Szeretett nagybátyja: anyja, Pöcze Borbála testvére.
Monor:	Lelencgyerekként kerül ide, visszaszökkik Budapestre.

6. Egy zenei részlet hangzik el. A mű szerzőjét és címét kell felírnotok.

Hogyan kapcsolódik József Attila munkásságához?

Megoldás:

Bartók: Medvetánc.
Az 1934-ben megjelent kötet címadó verse is Medvetánc.

7. A felsorolt címek közül melyik nem kötetnek, hanem csak versnek a címe?

Medvetánc	Mondd, mit érlel
Szépség koldusa	Nincsen apám, se anyám
Külvárosi éj	Munkások
Döntsd a tőkét!	Nem én kiáltok
Nagyon fáj	Szocialisták

Megoldás:

Munkások, Szocialisták, Mondd, mit érlel

8. Ismét kaptok egy borítékot. Számokat és szavakat találtok bennük.

Úgy kell kiválasztani az elemeket, hogy kapjatok egy folyóiratcímet, egy vele kapcsolatos évszámot és egy nevet. Rakjátok össze, és mondjátok róla egymondatos megállapítást.

Megoldás:

A Szép Szó 1936-ban jelent meg, melynek első kiadója Cserépfalvy Imre volt.

9. Ki a bemutatott kép alkotója? Milyen kapcsolat van a kép világa és József Attila világa között?

Megoldás:

Derkovits Gyula. A munkásosztály ábrázolása együttérző módon. Vasút mentén c. kép.

10. Az elhangzott versek közül sorrendben hányadiknak a szerzője József Attila?

A számokat írjátok föl! Plusz pontot úgy szerezhettek, ha a többi szerző közül megneveztek egyet-egyét!

Megoldás:

1. József Attila:	Már két milliárd
2. József Attila:	Végasz
3. Ady Endre:	Az Illyés szekerekén
4. Juhász Gyula:	Dózsa után
5. József Attila:	Istenem
6. József Attila:	Szállj, költemény!...

11. A következő feladat idézetverseny. Az idézetet csak egy gondolattal kell folytatni .

Így ér egy pontot. Ha a vers címét is tudjátok, szintén 1 pontot jelent. A választ továbbítani is, tehát átvenni is lehet. Ha csak a címet tudjátok, de a versrészletet nem, akkor is annak van joga megmondani, aki először kapja a kérdést.

Idézet:**Megoldás:**

1. „Adjon Isten, Jézusunk, Jézusunk!”	„Három király mi vagyunk, mi vagyunk”
(Betlehemi királyok)
2. „Aranyos lapály, gólyahír”	„Áramló könnyűségű rét”
(Nyár)
3. „Te jól tudod, a költő sose lódít.”	„Az igazat mondd, ne csak a valódit, ...”
(Thomas Mann üdvözlése)
4. „Karóval jöttél, nem virággal, ...”	„Feleseltél a másvilággal”
(Karóval jöttél ...)
5. „És ment a kedves szépen, derűsen, ...”	„Karcú szél hajlott utána hűvösen.”
(Mikor az uccán átment a kedves ...)
6. „Látom, megáll a vasalóval.”	„Törékeny természet a tőke / megtörte, ...”
(Anyám)
7. „Mondd, mit érlel annak a sorsa ...”	„akinek nem jut kapanyél ;”
„akinek öt holdja terem;” stb.
(Mondd, mit érlel ...)

12. Fogalmazzatok meg 5 gondolkodtató kérdést az 1937 nyaratól decemberig terjedő időszakra a költővel kapcsolatban.

Minden kérdés 2 pontot ér.

13. Hogyan őrizi a mai világ József Attila emlékét?**Megoldás:**

A szegedi JATE, a szárszói múzeum, a makói gimnázium, a költészet napja, József Attila-díj stb.

FELHASZNÁLT IRODALOM:

Fodor András: Szállj költemény, szólj költemény!
Fodor András: Így élt József Attila
József Attila: Összes versei